

2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
3. Цивільний процесуальний кодекс : Закон України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40, 40-42. – Ст. 492.

**Кантер Віолетта Віталіївна,**  
*студентка 3 курсу міжнародно-правового факультету*  
*Національного університету «Одеська юридична академія»*  
*Науковий керівник – асистент Хижняк А.В.*

### **ОСОБЛИВОСТІ СПАДКУВАННЯ КРЕДИТНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ**

Приймаючи спадщину після смерті родича, кожна людина повинна бути готова до того, що вона може успадкувати не тільки квартиру або автомобіль, але і боргові зобов'язання померлого. Можливість успадкування заборгованості чітко передбачена спадковим законодавством, а саме ст. 1218 Цивільного кодексу України. Право та порядок подання вимог кредитора до спадкоємця регулюються ст. 1281 ЦК, і відповідний обов'язок спадкоємця задовольнити такі вимоги – ст. 1282 ЦКУ.

Спадщина складається з сукупності прав і обов'язків спадкодавця, що передається спадкоємцям в цілому і є спадковим активом. Спадщина називається спадковою масою або спадковою власністю. Акт прийняття спадщини є односторонньою угодою і має універсальний характер [1].

Відповідно до чинного законодавства, спадщина відкривається внаслідок смерті особи або оголошення його померлим (стаття 1129 Цивільного кодексу України). Після відкриття спадщини право на спадщину виникає за законом або за заповітом, це право є суб'єктивним цивільним правом, сенс якого полягає у здатності спадкоємців прийняти або відмовити у спадщині [2, с. 69] у встановлені терміни прийняття спадщини (ст. 1270 Цивільного кодексу України).

Відповідно до ч. 2 ст. 1282 Цивільного кодексу України, вимоги кредиторів спадкоємців зобов'язані задовольнити одноразовим платежем, якщо інше не узгоджено угодою між спадкоємцями і кредитором.

Відповідно до законодавства, вимоги кредитора до спадкоємців повинні задовольнятися раніше, ніж видається свідоцтво про право на спадщину, що додатково підтверджується положенням пункту 2 ч. 1 ст. 64 Закону України

«Про нотаріат». Вимоги кредитора задовольняються ще до того, як спадщина приймається одним або всіма спадкоємцями, або до видачі територіальній громаді довідки про право на спадщину [3].

Є.А. Рябоконт вважає, що від моменту відкриття і прийняття спадкоємцями спадщини, спадкова маса може тимчасово не мати свого суб'єкта, але протягом цього періоду вона не може бути визнана безхазайною, оскільки в кінцевому результаті спадщина буде прийнята спадкоємцями або стати власністю територіальної громади [4, с. 15].

Г.Ф. Шершеневич, вважає, що особа, яка має право на спадщину з моменту відкриття спадщини, ще не може вважатися суб'єктом відносин, в яких був заповідач. Така особа ще не має права власності, або права вимоги, або права застави, або будь-якого іншого майна, що належить заповідачеві [5, с. 511].

У ч. 5 ст. 1268 Цивільного кодексу України стверджується, що незалежно від часу прийняття спадщини майно та права належать спадкоємцю з моменту відкриття спадщини. Я підтримую думку, що це положення спрямоване на усунення невизначеності суб'єкта права власності на спадкову власність у період з моменту відкриття спадщини до його фактичного прийняття [6, с. 23].

Питання про повернення кредиту спадкоємцям можна вирішити таким чином: якщо померлий мав страхування за життя, то, маючи його, спадкоємці можуть отримати виплату і погасити суму кредиту. Якщо не було страхування, то спадкоємцям померлого доведеться погасити заборгованість по кредиту. Я вважаю, що краще застрахувати своє життя, якщо беруть великі кредити, якщо боржник помирає, то інші члени сім'ї зможуть його сплатити.

Підсумовуючи вищезазначене, відзначимо, що при погашенні заборгованості вона не чітко визначена. З п. 2 ч. 2 ст. 1282 Цивільного кодексу України, можна припустити, що вимоги кредитора повинні бути задоволені після отримання спадщини в натурі. Я вважаю, що кредитор може подати свої вимоги до спадкоємців після прийняття спадщини. Спадкоємці не зобов'язані повертати заборгованості заповідача з перших днів після його смерті, але мають право з моменту прийняття спадщини, тобто через шість місяців.

Таким чином, спадкуванню вважається перехід прав та обов'язків від фізичної особи, яка померла, до інших осіб. Тобто, за ст. 1216 ЦКУ крім переходу до спадкоємців прав, до них також переходять і обов'язки, в тому числі і кредитні зобов'язання. Також якщо розмір кредитних зобов'язань більший за розмір спадкової маси, тоді за позовом спадкоємця суд може зменшити розмір, якщо кредит є непомірно великим порівняно з вартістю

рухомого чи нерухомого майна, яке було одержано спадкоємцем у спадщину. Якщо ж існує декілька спадкоємців, тоді кредитні зобов'язання розподіляються в частці пропорційно отриманому ними майна.

#### **ЛІТЕРАТУРА:**

1. Жуковський О. Спадщина та строки її прийняття // Рівненська газета. – 2009. – 5 берез. – Режим доступу до газ. : <http://www.gazeta.rv.ua/articles/view/2009-03-05/13857.html>
2. Толстой Ю. К. Наследственное право / Ю. К. Толстой. – М. : Проспект, 2000. – 224 с.
3. Про нотаріат : Закон України від 2 вересня 1993 р. № 3425-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.
4. Рябоконь Є. О. Спадкове правовідношення в цивільному праві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Є. О. Рябоконь. – К., 2002. – 20 с.
5. Шершеневич Г. Ф. Курс гражданского права / Г. Ф. Шершеневич. – Тула : Автограф, 2001. – 719 с.
6. Васильченко В. В. Коментар Книги шостої Цивільного кодексу України «Спадкове право» / В. В. Васильченко // Довідник нотаріуса. – 2006. – № 2. – С. 2 – 96.

***Квітовська Юлія Сергіївна,**  
студентка 3 курсу соціально-правового факультету  
Національного університету «Одеська юридична академія»  
Науковий керівник – к.ю.н., доцент Фомічова Н.В.*

#### **ЗАПОВІТ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД**

Сьогодні актуальною є проблема створення ефективного, дієвого правового механізму спадкування, який належним чином зміг би захистити права і інтереси громадян спадкоємців.

В національному законодавстві існує два види спадкування: за законом і за заповітом. У ч. 2 ст. 1223 Цивільного Кодексу України 2003 року (далі ЦК України) законодавець надає перевагу спадкуванню за заповітом, а саме зазначається що лише в разі відсутності заповіту, визнання його недійсним, неприйняття спадщини або відмови від її прийняття спадкоємцями за заповітом, а також не охоплення заповітом всієї спадщини має місце спадкування за законом.